

A termelőszövetkezeti parasztság művelődésének új lehetőségei

Április végén együttes ülésen vitatta meg az Országos Népművelési Tanács és a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöksége a termelőszövetkezeti parasztság művelődésének ügyét. A tanácskozáson Molnár János miniszterhelyettes tartott előadást. Beszédében részletesen indokolta, hogy miért időszerű a termelőszövetkezetek kulturális munkájával való foglalkozás. Megállapította, hogy a gazdaság és a kultúra összefüggése még nem eléggé nyilvánvaló, ezért kapcsolatokra, egymásra hatásukra a művelődési munkásoknak még jobban fel kell hívniok a figyelmet. A termelőszövetkezeti demokrácia kialakításának is a művelődés lehet egyik fő segítője. Általánossá kell tenni azt a szemléletet, melynek szellemében a termelőszövetkezeti vezetők a kulturálódás érdekében nagyobb követelményeket támasztanak tagságukkal és a művelődési intézményekkel szemben. A népművelőknek pedig elemezniük kell a termelőszövetkezetek gazdasági életében, szervezeti felépítésében kialakult új helyzetet. A kulcskérdés a parasztság szakmai hozzáértésének növelése. Ennek érdekében az eddiginél sokkal gazdagabban kell alkalmazni a rendelkezésünkre álló művelődési eszközöket. Külön kiemelte a szakkörök és a könyvtárak által nyújtott szolgáltatásokat. Elsősorban a közös községi könyvtárak szolgáltatásainak hatékonyabbá tétele a közös cél.

Nem egészséges jelenség, hogy a termelőszövetkezetek kultúrára fordítható keretének nagyobb részét, néhol 80^{0/0}-át kirándulásokra költik el. A termelőszövetkezetek egész tevékenységében legyen állandó helye a művelődési munkának. A területi termelőszövetkezeti szövetségek alapot képezhetnek nagyobb szociális és kulturális intézmények létesítésére, amelyek több tsz igényeit szolgálhatják. A termelőszövetkezetek kulturális bizottságainak olyan hatáskörük van, hogy bármelyik állami vagy más szerv csak rajtuk keresztül szólhat bele a termelőszövetkezetek művelődésébe.

Országosan mintegy 300 millió, de közvetlenül legalább 100 millió forint szolgál a termelőszövetkezetek anyagi forrásaiból művelődési célokra. Ez szép pénz, s elsősorban nem összegének növelése, hanem célszerűbb felhasználása a fontos. Nagyon életképes lehet például a szerződéses kapcsolat a tsz-ek és a művelődési intézmények, könyvtárak között. A fő kérdések egyike: együttműködést teremteni a kulturálódás érdekében az érdekelt szervek, állami gazdaságok, termelőszövetkezetek és művelődési intézmények között. Ma falun már nemcsak a pedagógusra épül a művelődés, hanem az agrár-értelmiségre is. Molnár János miniszterhelyettes kifejezte reményét, hogy a tanácskozás biztató fejlődésnek lesz kezdete.

A beszámolót igen élénk vita követte, amelyben sok tsz-vezető és művelődési munkás szólalt fel. A tanácskozás eredményeképpen a két szerv vezetői az alábbi közös felhívást bocsátották ki:

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa Elnöksége és az Országos Népművelési Tanács felhívása

1. Az új termelőszövetkezeti törvény a termelőszövetkezetek fontos feladatának tartja, hogy „emeljék a termelőszövetkezeti tagság szakmai, politikai és kulturális képzettségét”. A mezőgazdasági termelés állandó emelése mellett tehát meg-tisztelő feladatuk tagságuk nevelése, a művelt, egységes, szocialista módon élő és gondolkodó szövetkezeti parasztság formálása is.

A most készülő alapszabályok biztosítják az ehhez szükséges anyagi alapokat és tartalmazzák azokat a szervezeti intézkedéseket is, amelyek segítségével a termelőszövetkezetek a maguk sajátos — mind anyagi lehetőségeiben, mind a tagság műveltségi színvonalában nagyon kü-

lönböző — viszonyai között elősegítsék a törvény valórváltását.

A tagok szakmai oktatásával, általános műveltségének emelésével, kulturális életének fejlesztésével együttjáró feladatok egy része a termelőszövetkezetekben oldható meg, ezért a termelőszövetkezetek anyagi eszközeinek arányos részét e feladatok megoldására kell fordítani. Ugyanakkor kívánatos, hogy részt vállaljanak a falu kulturális életének fejlesztésében is, együttműködve a falun tevékenykedő egyéb szervekkel és intézményekkel.

A termelőszövetkezetek ebben a munkában támaszkodhatnak az elmúlt évek során elért kulturális eredményeikre.